

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

TEORIES I HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ
GRAU DE PEDAGOGIA I EDUCACIÓ SOCIAL
OBLIGATORIA
PRIMER CURS

1.- Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Teories i Història de l'Educació
Codi	101662
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer Curs / Primer Semestre
Horari	Grup 1 dijous de 8 a 13 Grup 2 dimarts de 8 a 13 Tutories de 13 a 14 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de les assignatures
Lloc on s'imparteix	<i>Veure lloc segons grup</i> <i>SLPI Facultat de Ciències de l'Educació</i>
Llengües	Català
Responsable de l'assignatura	
Nom professor/a	Jose Antonio Jordan
Departament	Pedagogia Sistemàtica i Social
Universitat/Institució	UAB
Despatx	149
Telèfon (*)	93 581 3007
e-mail	Josep.jordan @uab.cat
Horari de tutories	Dijous 13-14,00h

2.- Prerequisits

Per aquesta assignatura es recomana la revisió dels temes bàsics de Filosofia del Batxillerat

3.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als estudiants a l'estudi de les principals teories de l'educació que tenen vigència en el món contemporani, així com mostrar l'evolució històrica d'aquestes teories i de la seva implementació.

En un primer bloc s'estudiarà el significat i el sentit de l'educació, la relació entre l'educació i la cultura occidental, el paper epistemològic de la pedagogia dins del conjunt de les ciències de l'educació; finalment es presentaran els models de les principals teories educatives i se'n farà una consideració crítica. A l'apartat històric s'estudiaran els moviments, les institucions, les pràctiques i els pedagogs que han estat històricament més rellevants i es ponderarà la seva vigència en el moment present.

Aquesta assignatura complementa altres matèries de primer curs ("Societat, ciència i cultura", "Contextos educatius", "Aspectes biopsicològics de la persona", i de segon curs "Bases sociopolítiques de l'educació") i posa els fonaments epistemològics de l'assignatura "Investigar en educació" (de segon curs) i els filosòfics i històrics de "Educació i societat" (també de segon curs).

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
<p>EP1. Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen actuacions i propostes educatives i formatives</p> <p>E1.1 Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents ciències de l'Educació que permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa</p>	<p>EP1.7 / RE1.1.1 Adquirir els principals referents conceptuals i epistemològics que conformen les principals teories de l'educació</p> <p>EP1.8 / RE 1.1.2 Identificar i analitzar els episodis més rellevants de la història de l'educació i del pensament pedagògic</p>
<p>EP2. Comprendre els processos que es donen a les accions educatives i formatives i la seva incidència al a formació integral</p> <p>E1.2 Contextualitzar l'acció socieducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions</p>	<p>EP2.3 / RE1.2.1 Obtenir una visió històrica i crítica de l'evolució de la institució escolar per a comprendre alguns dels factors que condicionen la seva renovació</p>
<p>TF5. Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.</p>	<p>TF5.3 / RT5.1 Comprendre els factors socials que intervenen a la gestació i desenvolupament de les actuals teories i corrents educatives</p> <p>TF5.4 / RT5.2 Reconèixer els principals problemes educatius i valorar les aportacions teòriques i pràctiques de renovació pedagògica que en el nostre país s'han donat per afrontar-los</p>
<p>G1. Desenvolupar un pensament i raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua</p>	<p>G1.4 / RG1.1 Assumir de forma crítica la trajectòria del pensament i l'acció educativa</p> <p>G1.5 / RG1.2 Mostrar un pensament educatiu propi a partir del coneixement dels referents teòrics i històrics de l'educació</p>

5.- Continguts de l'assignatura

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

- 1. Concepte d'educació i pedagogia**
 - 1.1. Significat i sentit de l'educació
 - 1.2. Protagonisme de l'educador
 - 1.3. Concepte de pedagogia: art, ciència i tècnica
- 2. Relacions epistemològiques entre ciències de l'educació i pedagogia**
 - 2.1. Les ciències de l'educació
 - 2.2. El coneixement pedagògic
 - 2.3. L'acció educativa
- 3. Teories i corrents actuals del pensament i la pràctica educativa**
 - 3.1. La pedagogia tecnològica
 - 3.2. La pedagogia pràctica
 - 3.3. La pedagogia crítica

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

- 4. Principals elements de la història de l'educació i del pensament pedagògic**
 - 4.1 Paideia.
 - 4.2 Humanisme
 - 4.3 Naixement de la didàctica
 - 4.4 Naixement de l'educació social
- 5. Història del pensament, les pràctiques i la renovació pedagògica al nostre país**
 - 5.1 Autors i pràctiques de referència
- 6. Fonamentació i història de la institució escolar**
 - 5.2 Revolucions burgeses i escola
 - 5.3 Democratització de l'escola
 - 5.4 Educació contemporània: tendències teòriques i organitzatives, lleis.
- 7. Evolució contemporània de l'educació social**

6.- Metodologia docent i activitats formatives

Activitats formatives	Hores	Metodologia ensenyament aprenentatge	Competències
Presencial en gran grup	35	Classe magistral, pràctiques a l'aula, exposició de treballs individuals i grup, comentari de lectures, seminaris en grups reduïts.	G1.4/ G1.5/ EP1.7/ EP1.8/ EP2.3/ TF5.4/ TF5.3
Seminaris	15	Lectura i anàlisi de textos, realització i estudi de treballs individuals o grupals, reflexions escrites sobre les pràctiques, estudi personal	G1.4/ G1.5/ EP1.7/ EP1.8/ EP2.3/ TF5.4/ TF5.3/ G1.5/ EP1.7/ EP1.8

7.- Avaluació

Activitats d'avaluació*	% de la nota	Resultats d'aprenentatge
La possibilitat de treballs optatius pot fer variar la distribució del % de la nota		
Proves de seguiment	50%. Són globals (dels tres blocs)	EP1.7/ EP1.8/ EP2.3/ TF5.4/ TF5.3
Realització pràctica i presentació de treballs individuals o grupals a l'aula	50%. Són globals (dels tres blocs)	G1.4/ G1.5/ EP1.8/ EP2.3/ TF5.3

Per aprovar l'assignatura cal haver aprovat les dues parts de què consta la matèria. Els alumnes que hagin de recuperar alguna de les proves de seguiment tindran l'oportunitat de fer-ho en els dies següents.

8.- Bibliografia i enllaços web

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

- Bauman, Z. (2007): *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*, Barcelona, Arcàdia
- Carr, W. (1990): *Hacia una ciencia crítica de la educación*, Barcelona, Laertes
- Carr, W. (2002): *Una teoría de la educación*, Madrid, Morata
- Carr, W./Kemmis, S. (1988): *Teoría crítica de la enseñanza*, Barcelona, Martínez Roca
- Duch, Ll. (1997): *La educación y la crisis de la modernidad*, Barcelona, Paidós
- Fumaroli, M. (2007): *La educación de la libertad*, Barcelona, Arcadia
- Meirieu, P. (1998): *Frankenstein educador*, Barcelona, Laertes
- Meirieu, P. (2009): *Pedagogía: el deure de resistir*, Barcelona, Rosa Sensat
- Rancièrre, J. (2003): *El maestro ignorante*, Barcelona, Laertes
- Steiner, G. (2004): *Lecciones de los maestros*, Madrid, Siruela
- Steiner, G./Ladjali, C. (2005): *Elogio de la transmisión. Maestro y alumno*, Madrid, Siruela
- Van Manen, M.(1998). *El tacto en la enseñanza. Hacia una pedagogía de la sensibilidad*. Barcelona, Paidós
- Van Manen, M. (2004): *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*, Barcelona, Paidós

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

- Salmon, P. (1969): *Historia y Crítica. Introducción a la metodología histórica*, Barcelona, Teide
- Beck, R. (1965): *Historia social de la educación*, México, Uteha
- Bowen, J. (1985). *Historia de la Educación occidental* (3 vols.), Barcelona, Herder
- Cuesta, P. (1994). *La escuela en la reestructuración de la sociedad española*. Madrid, Siglo XXI
- Debesse, M./Mialaret, G. (1973). *Historia de la pedagogía*, Barcelona, Oikos-Tau
- Escolano Benito, A.(1985): *Historia de la educación*, Madrid, Anaya
- Luzuriaga, L. (1981): *Historia de la educación y la pedagogía*, Buenos Aires, Losada

- M.E.C (1985): *Breviarios de Educación, II. De las Cortes de Cádiz a la revolución de 1868*, Madrid, MEC
- Monés, J. (1978): *El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833 1938)*, La Magrana: Barcelona
- Ponce, A. (1981): *Educación y lucha de clases*, Madrid, Akal
- Santoni Rugiu, A. (1981): *Historia social de la educación*, Barcelona, Reforma de la Escuela
- Wulf, Ch. (Ed.) (1995): *Education in Europe. An Intercultural Task..European Studies in Education*, vol. 3.

Enllaços web

<http://www.sc.ehu.es/sfwsedhe/>

<http://www.iecat.net/institucio/societats/SHistoriaEducacioPaisosLlenguaCatalana/inici.htm>

http://www.inrp.fr/she/histed_accueil.htm

<http://www.ed.uiuc.edu/hes/>

9.- Model de Cronograma

DIMARTS	13	21	28	15	(12)	19	26	2	9	16	23	30	(7)	14	21	11	18	25	
DIJOUS	15	23	30	7	14	21	28	4	11	18	15	2	9	16	23	13	20	27	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12	14	15	16	17	18	
8-8,30																			
8,30-9																			
9-9,30																			
9,30-10																			
10-10,30																			
10,30-11		A	B	C	A	B	C	A	B		C	A	B	C	A	B	A	B	
11-11,30																			
11,30-12		B	C	A	B	C	A	B	C		A	B	C	A	B	C	B	C	
12-12,30																			
12,30-13		C	A	B	C	A	B	C	A		B	C	A	B	C	A	C	A	
13-13,30																			
13,30-14																			

Repartiment hores i colors

Magistral	Seminari
35 h (tot el grup)	15 h x 3 grups
Tutories	